

Rákóczifalva - Bagi- és Rökkant földek régészeti geológiai vizsgálata

Pomázi Péter IV. évf., SzTE TTK és II. évf., SzTE BTK

Témavezetők: **Dr. Sümegi Pál** tanszékvezető egyetemi docens
SzTE Földtani és Őslénytani Tanszék
Persaits Gergő PhD hallgató
SzTE Földtani és Őslénytani Tanszék

Az autópálya, a víztározó, a nagy kiterjedésű építkezésekhez kapcsolódóan elmúlt években felélénkültek a jelentős területű, több hektáros területet feltáró régészeti ásatások az Alföldön és ezekhez az ásatásokhoz a területek fejlődéstörténetét, az egyes területekre gyakorolt emberi hatásokat feltáró régészeti geológiai vizsgálatok is kapcsolódtak.

Ilyen jelentős kiterjedésű régészeti lelőhelyhez kapcsolódó régészeti geológiai vizsgálatokat kezdtünk el Rákóczifalva - Bagi- és Rökkant földek területén 2005-ben, ahol egy szükségtároló építkezést megelőzően kezdtek el több mint 50 hektáros területen ásatásokat kialakítani. Az angolszász területeken napjainkra már kiforrott régészeti geológiai vizsgálatokat követve űrfelvételek, légi fotók, történelmi térképek (osztrák katonai térképek, Leitzner- és Lányi-féle Tisza szabályozás előtti térképek), Treitz- és Sümeghy-féle talajtani térképek, valamint a Rónai-féle alföldi negyedidőszaki geológiai térképek elemzésével kezdtük el vizsgálatainkat.

A térképek elemzésével párhuzamosan egy digitális domborzati modellt alakítottunk a vizsgált térségről. Ezt követően több mint 300 sekélymélységű, térképező jellegű régészeti geológiai fúrást mélyítettünk a területen és ennek nyomán régészeti vizsgálatokhoz és elemzésekhez is használható léptékű talajtani és geológiai térképet és geológiai keresztmetszét szerkesztettük meg. A geológiai vizsgálatok alapján a vizsgált terület a pleisztocén végén alakult ki és egy hatalmas, infúziós lösszel fedett övzátó sorozatból állt. A kiemelt helyzetű övzátó gátak között az övzátó csatornáinak feltöltődött medreit sikerült kimutatni.

Régészeti geológiai elemzésünket az övzátó medrekben felhalmozódott üledék, a kutakban található üledék pollenanalitikai elemzésével egészítettük ki. Az elemzés nyomán egyértelművé vált, hogy a vizsgált térségben a középső neolitikumtól kezdődően erőteljes erdőirtás alakult ki és a pleisztocén végi infúziós lösszel fedett maradványfelszín szinte teljes térsége másodlagos vegetációval borított felszínekké alakultak át a neolitikum végére.

